

A beszoktatás gyakorlata

A beszoktatás a bölcsődei ellátás legérzékenyebb időszaka. Ebben az időszakban alakulnak és alapozódnak meg a bizalmi kapcsolatok gyermek és kisgyermeknevelő, szülő és kisgyermeknevelő között, melyek a további együttműködés alapját képezik. Ekkor finomra hangolódik a bölcsőde és a család kapcsolata.

A **beszoktatás a kisgyermeknevelő feladata**. A szülővel történő fokozatos beszoktatás - **általában minimum két hét**, de a **gyermek egyéni reakciójától függően lehet hosszabb** is pl.: a nehezen alkalmazkodó gyermeknél tervezhet a kisgyermeknevelő hosszabb beszoktatást, de a túl hosszúra nyúló (4 hétnél több) patronálás következménye a nehezebb leválás.

A beszoktatás **történhet bármely napszakban**, akár **csoportszobában**, akár **az udvaron**, azonban **lényeges**, hogy **azonos időben csak egy szülő szoktassa gyermekét a kisgyermeknevelőhöz**.

Folyamat minta

1. HÉT

Napok	Időtartam	Szülő	Kisgyermeknevelő
1. nap	10:00 – 11:00 óráig 1 óra	Gyermekével érkezik a bölcsődébe, ismerkednek a tárgyi és személyi környezettel.	A családtag és a gyermek fogadása játékidőben. Megfigyeli az egyéni sajátosságokat, a gyermek szokásait, szülői attitűdöt.
2. nap	9:30 – 11:00 óráig 1,5 óra	Gyermekével érkezik a bölcsődébe, megkínálja tizóraival, a gondozási tevékenységeket végzi.	Figyeli a szülőt gyermeke gondozása közben, érdeklődik, folyamatosan törekszik a kapcsolat-felvételre a gyermekkel.
3. nap	9:00 – 11:00 óráig 2 óra	Gyermekével érkezik a bölcsődébe. A szükséges gondozási műveleteket a szülő végzi, de a kisgyermeknevelő a gondozási műveletek kezdeményezésével, nyit a gyermek felé.	Figyeli a szülőt gyermeke gondozása közben, ha a gyermek együttműködő egyes gondozási tevékenységeket átvesz a szülőtől. Tízórait kínál.
4. nap	9:30 – 12.00 óráig 2,5 óra	Gyermekével érkezik a bölcsődébe, a gondozási tevékenységek egy részét ő végzi, de már egyre többet átad a kisgyermeknevelőnek. A délelőtti folyamán egy rövid időre (10-20 perc) elkészön a gyermektől, majd a csoportból kilép, de a közelben marad, így a gyermek reakciójától függően visszahívható. Ebédrel kínálja gyermekét, majd hazamennek.	Figyeli a szülőt gyermeke gondozása közben, de már egyre több gondozási tevékenységeket átvesz a szülőtől. Tízórait kínál. Megfigyeli a gyermek étkezési szokásait, a szülőt segíti az elválásban, a bölcsődei élet megismerésében.
5. nap	9:00 – 12.00 óráig 3 óra	Gyermekével érkezik a bölcsődébe, a gondozási tevékenységeket a szülő jelenlétében a kisgyermeknevelő végzi, a szülő jelenléte biztonságot nyújt a gyermeknek. A délelőtti folyamán egy rövid időre (0,5 – 1 óra) elkészön a gyermektől, majd a csoportból kilép, de elérhető, ha a gyermek érzelmi állapota miatt szükséges, akkor bármikor visszahívható. Ebédnél a csoportszobában tartózkodik, majd megmutatja a gyermekének a jellel ellátott fektetőjét.	A gondozási tevékenységeket teljes egészében átveszi a szülőtől. A szülő távozását követően megnyugtató, támogató odafordulással segíti a gyermeket az elválásban. A gyermeket a szülő jelenlétében ebédrel kínálja. A szülőnek referál a távolléte alatt történt eseményekről.

2. HÉT

Napok	Időtartam	Szülő	Kisgyermeknevelő
6. nap	8:30 – órától	Gyermekével érkezik a bölcsődébe, a gondozási tevékenységeket a kisgyermeknevelő végzi. A délelőtti folyamán hosszabb időre (1 – 2 óra) elköszön a gyermektől, de elérhető marad. Ebédnél a csoportban tartózkodik, majd ő fekteti le és altatja a gyermekét, ébredésénél jelen van.	A gondozási tevékenységeket teljes egészében átveszi a szülőtől. A szülő távozását követően biztonságot nyújtva segíti a csoportba történő beilleszkedését. A szülőnek beszámol a délelőtti történésekről.
7. nap	8:00 – órától	Gyermekével érkezik a bölcsődébe, megkínálja a gyermeket reggelivel, majd elköszön és elmegy. Ebéd után érkezik a gyermekért és segíti az altatásban.	A szülő távozását követően segíti a gyermeket, végzi a gondozási tevékenységeket. Alváskor megfigyeli a gyermek alvási szokásait.
8. nap	8:00 – től	Gyermekével érkezik a bölcsődébe, kézmosás után bekíséri a csoportszobába, majd elköszön. Bölcsődén kívül tartózkodik. A kisgyermeknevelő fekteti le a gyermeket, ébredésnél a szülő jelen van. Uzsonnával kínálja.	A szülő távozását követően figyel a gyermek szükségleteire, gondozási tevékenységeket végez. Ebéd után megpróbálja lefektetni a gyermeket, ha nem sikerül a szülő segítségét kéri.
9. nap	8:00 – től	Gyermekével érkezik a bölcsődébe, kézmosás után bekíséri a csoportszobába, majd elköszön. Ébredésre érkezik. Uzsonnával kínálja.	A szülő távozását követően, egész nap ő gondozza – neveli a gyermeket. A napi történésekről beszámol a szülőnek.
10. nap	8:00 – től	Gyermekével érkezik a bölcsődébe, kézmosás után bekíséri a csoportszobába, majd elköszön. Abban az időben érkezik, amikor a gyermek haza fog menni. Ez az időpont lehet ébredés vagy uzsonna után, a család igényeihez igazodva.	A szülő távozását követően annak érkezéséig a gyermek egyéni szükségleteit és a napirendet figyelembe véve látja el a gyermeket. A nap eseményeiről tájékoztatást ad a szülőnek.

A fenti beszoktatás minta, tájékoztató jellegű, a bölcsődei ellátás alapelveire épülve ad egy általános kiindulópontot, amelynek talaján a beszoktatás gyermekhez igazodó menete tervezhető. Fontos kiemelni, hogy éppen ezért nem minden gyermek esetében lehet alkalmazni, tekintettel arra, hogy az elválást és a beilleszkedést számos tényező befolyásolja. A gyermek reakcióit figyelve naponta a szülő és a kisgyermeknevelő megbeszéli a beszoktatás következő lépéseit.

BESZOKTATÁS - MEGVALÓSÍTÁS

- **kisgyermeknevelő:** A fokozatos beszoktatás legfontosabb tényezője. A bölcsődében a „saját kisgyermeknevelő rendszer” teszi lehetővé, hogy a gyermek életkori sajátosságának megfelelően egy személlyel szoros kapcsolatot alakíthasson ki. Így a „saját kisgyermeknevelő” lesz az, aki anyja távolléte idején biztonságot, védelmet nyújt a számára. Lényeges szakmai szempont, hogy a bölcsődébe kerülés első napjától az óvodába való átmenetig ugyanaz a kisgyermeknevelő nevelje, gondozza a gyermeket a szülő távollétének ideje alatt.
- **kölcsönös bizalom:** ha a szülő és a kisgyermeknevelő bíznak egymásban, a gyermek is bízni fog abban, hogy a szeretet személy távolléte esetén is biztonságban érezheti magát. Ezt a bizalmat a kisgyermeknevelő:
 - a családdal való együttműködéssel
 - a szülő számára a bölcsőde életébe való betekintés, biztosításával (a kisgyermeknevelő munkáját látva és tapasztalva)
 - a rendszeres, kölcsönös tájékoztatással, megbeszélésekkel
 - a szülő bevonásával a gyermek bölcsődei életébe
 - véleményének kikérésével érheti el
- **fokozatosság:** a gyermek fokozatosan ismeri meg új környezetét és tanul meg tájékozódni benne.
 - A szülő az, aki az új környezetet megismerteti gyermekével. A gondozást, a gyermek szükségleteinek kielégítését az első napokban a szülő végzi. Így a gyermek szülőjével együtt ismerkedik az új tárgyakkal és szokásokkal. A kisgyermeknevelő megfigyelőként van jelen, tapintatosan a gyermek kezdeményezését megvárva veszi fel vele a kapcsolatot. Célszerű úgy szervezni az időpontokat, hogy minden gondozási tevékenységre sor kerülhessen, így a kisgyermeknevelő ezeket is mind meg tudja figyelni. A gyermek reakcióit figyelembe véve 4-5 napon belül a kisgyermeknevelő fokozatosan átveszi, a szülőtől a gondozási tevékenységeket, de a szülő még jelen van.
 - A második héttől a gyermek fokozatosan egyre több időt tölt a szülő nélkül a bölcsődében, míg a második hét végére már az egész napja a bölcsődei napirend szerint zajlik.
- **időtényező:** azt jelenti, hogy napról napra fokozatosan növeljük a bölcsődében a szülővel és egyedül eltöltött időt. Az időtényező fokozatos növelése, az újra találkozások ismétlődése kiépítik a gyermekben az időszakos elválás élményét, a biztonságot.

Az egész adaptációs folyamatot, a gyermek reakciója határozza meg! Akkor támogatja megfelelően a gyermek beilleszkedését az új környezetbe az adaptációs folyamat, ha azt az adott gyermekre hangoljuk! Szakmai ajánlásunk a gyermekek bölcsődei beszoktatására vonatkozóan keretet biztosít. Iránymutatásnak megfelelő, de mindig szükséges a szakembernek végig gondolni, hogy mely részekben van szükség rugalmasságra.